

Stockholm den 3 april 2025

R-2025/0744

Till Justitiedepartementet

Ju2025/00666

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 20 mars 2025 beretts tillfälle att yttra sig över Europeiska kommissionens förslag om ändringar i reglerna om företagens hållbarhetsrapportering.

Sammanfattning

Advokatsamfundet känner naturligtvis väl till bakgrunden till de föreslagna ändringarna enligt vilka exempelvis tidpunkter för krav på hållbarhetsrapportering förskjuts, CSRD:s tillämplighet begränsas till endast större företag med fler än 1 000 anställda och så vidare. Advokatsamfundet noterar att förslagen till minskad regelbörda presenteras som ett led i att förstärka konkurrenskraften hos EU:s företag.¹ Advokatsamfundet besitter inte tillräckligt djupa kunskaper om denna konkurrenskraft för att kunna uttala sig i detalj i frågan. Samfundet vill dock lämna några synpunkter som ska ses i ljuset av vikten av en rättssäker – dvs. både förutsebar och legitim – lagstiftning och lagstiftningsprocess.

Synpunkter

Advokatsamfundet frågar sig först och främst om *någon* i dagsläget kan påstå sig ha kännedom om sambandet mellan konkurrenskraft och de regler där förändringar nu

¹ Se t.ex. Europeiska Kommissionen, A Competitiveness Compass for the EU, COM(2025) 30 final, 29 januari 2025, s. 16 ff.

föreslås. Såvitt Advokatsamfundet känner till finns inget annat än påståenden och inga empiriska belägg för faktiskt minskad konkurrenskraft med anledning av de ifrågavarande hållbarhetsreglerna. EU:s hållbarhetsregler har nyligen trätt i kraft, i många fall är de inte ens implementerade än och i vissa medlemsstater har implementering nyligen skett. De första hållbarhetsrapporterna enligt CSRD publiceras under första halvåret 2025. Kommissionen konstaterar självt att det inte har varit möjligt att genomföra en ex-post-utvärdering eller en lämplighetsbedömning av de aktuella reglerna. Ingen konsekvensbedömning har gjorts, vilket EU-kommissionen självt konstaterar är ett avsteg från kommissionens riktlinjer om bättre reglering.²

Advokatsamfundet konstaterar vidare att EU-kommissionen har beräknat att de uppskattade kostnadsbesparingarna av förslaget till ändringar i CSRD och framtida förändringar i ESRS, uppskattas till 4,4 miljarder euro per år.³ Utöver att Kommissionen har begränsat sig till att endast bedöma nyttan (i form av sänkta kostnader) och inte kostnaden med anledning av de föreslagna förändringarna, så ifrågasätter Advokatsamfundet substansen i ett påstående att en så låg summa pengar skulle ha annat än minimal påverkan på europeisk konkurrenskraft. Här ska tilläggas att EU-kommissionen självt konstaterar, med hänvisning till empirisk evidens: ”Economic evidence shows that integrating sustainability factors into business operations improves financial performance, innovation and firm value.”⁴ Utifrån detta framstår det som lika rimligt att hävda att regler som ställer krav på integrering av hållbarhetsfaktorer *ökar* konkurrenskraft, som att hävda att det skulle minska denna.⁵

² Se t.ex. avsnitt 3 i “Explanatory Memorandum” till COM(2025) 80. Avsaknaden av konsekvensbedömning framgår inte minst i Kommissionens egen utvärdering av de föreslagna justeringarnas påverkan på reglernas förenlighet med andra regler, exempelvis reglerna om finansiella aktörers hållbarhetsupplysningar enligt förordning (EU) 2019/2088 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn (SFDR). Kommissionen konstaterar att reglerna i CSRD och ESRS bl.a. syftar till att ge finansiella aktörer tillgång till information så att de kan uppfylla sina upplysningsskyldigheter enligt CSRD. Nu föreslås rapporteringskravet försvinna för många företag som idag är skyldiga att lämna ut information som finansmarknadsaktörer behöver för sin egen rapportering. Kommissionen menar dock att dessa företag fortfarande kan lämna informationen ”på frivillig basis”. För Advokatsamfundet är det tydligt att en tydligare bedömning av konsekvenserna av att ha tvingande upplysningskrav enligt SFDR men frivilliga rapporteringskrav avseende motsvarande data för de finansiella aktörernas investeringsobjekt skulle behövas.

³ COM(2025)80, s. 30.

⁴ Ibid., s. 11.

⁵ I sammanhanget kan påpekas att i ett av en av de få empiriska undersökningar som faktiskt verkar ha gjorts så konstaterar det finska utrikesdepartementet att finska företag rapporterar att det inte upplever minskad konkurrenskraft. (Finnish Ministry of Foreign Affairs, The Cumulative Effects of EU Sustainability Legislation (CEULA) – Impact on Finnish firms, 27 januari 2025).

Advokatsamfundet anser således att det framstår som tveksamt ur rättssäkerhetssynpunkt att genomföra förändringar i redan antagna och i många medlemsstater redan implementerade lagregler på vad som Advokatsamfundet uppfattar som ett mycket otillräckligt och i vissa delar motstridigt faktaunderlag. Advokatsamfundet efterlyser därför ett bättre beslutsunderlag, som dessutom innehåller de sedvanliga bedömningarna av alternativa åtgärder för att uppnå samma ändamål, och en mer förutsebar och transparent process för genomförande av de föreslagna förändringarna.

Utöver dessa allmänna synpunkter vill Advokatsamfundet lämna vissa synpunkter på de aktuella artiklarna.

COM(2025) 80

Artikel 1

Genom förslaget förskjuts tidpunkten enligt vilken vissa företag åläggs att upprätta hållbarhetsrapportering enligt CSRD. Artikeln framstår som något märkligt skriven. EU-kommissionen föreslår i denna artikel t.ex. en förskjuten tidpunkt enligt vilken små och medelstora noterade företag ska hållbarhetsrapportera (genom ändring i artikel 5(2) första stycket (c) CSRD). Samtidigt föreslås, i artikel 2 i COM(2025/0045) 81, att sådana företag inte alls ska omfattas av CSRD:s krav på hållbarhetsrapportering eftersom rapporteringskraven förändras till att tillämpas på stora företag med fler än 1 000 anställda. Motsvarande kommentar gäller förslaget till ändring av tredje stycket i samma artikel.

Advokatsamfundet antar att detta är ett resultat av att EU-kommissionen i ett första skede vill få till ett snabbt antagande av förändringsförslagen i COM(2025) 80, som enbart fokuserar på förskjutna tillämpningstidpunkter. I artikel 3 i COM(2025) 81 föreslås ett mer konsekvent genomförande av artikel 5(2) första och tredje stycket. Advokatsamfundet vill dock först och främst understryka vikten av att förnyad lagstiftning inte skapar mer osäkerhet än nödvändigt och att ett uppdaterat direktiv i denna del anger *väldigt tydligt* exakt vid vilka tidpunkter som vilka typer av företag åläggs att börja, pausa eller fortsätta hållbarhetsrapportera enligt CSRD.⁶

⁶ Advokatsamfundet kan rapportera att ett flertal svenska och utländska företag upplever en hög grad av oklarhet rörande de föreslagna förändringarnas omfattning, införandetidpunkter m.m., vilket skapar en osäkerhet på

Artikel 3

Angående denna artikel vill Advokatsamfundet peka på vikten av att det blir tydligt för svenska företag vad som gäller, för det fall Sverige av någon anledning skulle implementera eventuella förändringar senare än den 31 december 2025. När CSRD implementerades i årsredovisningslagen skedde det enligt EU-kommissionen i strid med CSRD, eftersom tillämpligheten börjar från 1 juli och inte från 1 januari 2024.⁷ Advokatsamfundet tar inte ställning till de överväganden som lagstiftaren då gjorde, men konstaterar att det, om förskjutningar av tidpunkter för hållbarhetsrapportering blir aktuella, nu blir ännu viktigare med *förutsebarhet* för svenska företag kring vad som gäller.

Det är sedvanligt i Sverige att inte förändra redovisningsregler under pågående räkenskapsår, vilket reflekteras i beslutet att inte låta årsredovisningslagens CSRD-uppdaterade regler gälla retroaktivt. Antag dock att en uppdatering enligt här aktuella artikel 3 inte kan ske förrän, säg, 1 mars 2026. I konsekvensens, och därför i viss mån i rättssäkerhetens namn, borde eventuella senarelagda rapporteringskrav inte träda in förrän efter detta datum, vilket kommer att skapa en synnerligen oklar situation för svenska företag. Även om frågan nu gäller artikel 3 som sådan och inte en eventuell framtida implementering av den, vill Advokatsamfundet redan nu understryka vikten av ett rättssäkert införande av eventuella förändringar i svensk rätt. Advokatsamfundet frågar sig om det inte till och med vore önskvärt att uttryckligen införa regler som innebär att företag som ”hamnar i kläm” med anledning av olika medlemsstaters införande av CSRD, nu föreslagna förändringar etc., och således ofrivilligt riskerar att agera i strid med gällande rätt, inte ska bli föremål för tillsynsåtgärder.

COM(2025) 81

Artikel 1

Avseende denna artikel hänvisar Advokatsamfundet först och främst till sina allmänna synpunkter ovan; dvs. att det för Advokatsamfundet framstår som oklart på vilket underlag artikel 26a tredje stycket i direktiv 2006/43/EU kan anses skapa en kostnadsbörda för företag som har betydelse för dessa företags konkurrenskraft.

marknaden som i hög grad kan motverka den önskan om förenkling som EU-kommissionen strävar efter att uppnå.

⁷ Se https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/inf_24_6006.

Vidare ifrågasätter Advokatsamfundet om det inte vore lämpligt att, i stället för att helt ta bort det senare införandet av ett krav på rimlig säkerhet, införa en skyldighet för EU-kommissionen att efter tre år åtminstone överväga om ett sådant krav bör införas.

Advokatsamfundet ser nämligen en rättssäkerhetsrisk kopplat till möjliga inkonsekvenser i lagstiftningen. Det finns flera syften med reglerna om hållbarhetsrapportering, exempelvis att ge finansmarknadsaktörer tillgång till data för att göra det möjligt för dem att göra hållbara investeringar. Dessa och andra syften skulle kunna motverkas om lagstiftningen inte ställer annat än begränsade krav på säkerheten i rapporteringen, vilket Advokatsamfundet bedömer kunna bli konsekvensen om inte högre krav ställs på just revisorernas kvalitetsgranskning. Det framstår därför som lämpligt att utvärdera vilken kravnivå som bör gälla efter en viss tidsperiod.

Advokatsamfundet har ovan redan påpekat att EU-kommissionen har begränsat sig till nyttodelen i den sedvanliga kostnads-nyttobedömningen av lagförslag.

Advokatsamfundet efterlyser därför en analys där den nytta (i form av sänkta kostnader för företag) med att sänka tröskeln från begränsad till rimlig säkerhet ställs mot eventuella nedsidor, exempelvis genom den rättsosäkerhet som skapas om inkonsekvenser i lagstiftningen införs.

Artikel 2

Såvitt avser den föreslagna ändringen i artiklarna 19a och 29a första stycket CSRD efterlyser Advokatsamfundet, i linje med sina allmänna synpunkter ovan, en tydligare analys av varför, för att uppnå den avsedda nyttan med ökad konkurrenskraft, en höjning av gränsen för CSRD:s tillämplighet till stora företag med just 1 000 anställda är lämplig, och om alternativa gränser – t.ex. 800 eller 1 200 anställda – är mer lämpade, med beaktande av inte bara nytta utan också av kostnad. Naturligtvis förstår Advokatsamfundet att syftet är att linjera CSRD med CSDDD, men detta synes i sig inte kunna medföra ökad konkurrenskraft.

Såvitt avser den föreslagna ändringen i artiklarna 19a och 29a tredje stycket CSRD efterlyses samma sak som ovan. Advokatsamfundet hänvisar vidare till vad som ovan anförts om behovet av att skapa mycket stor tydlighet avseende vilka regler som ska börja gälla när för olika typer av företag.

Artikel 3

Advokatsamfundet hänvisar såvitt avser denna artikel till vad som tidigare anförts om behovet av ett tydligare beslutsunderlag, utredningen om alternativ samt inkludering av både kostnad och nytta i konsekvensbedömningen.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander